KØBENHAVNS KOMMUNE BØRNE- OG UNGDOMSUDVALGET

REFERAT

for mødet den 11.01.2023, kl. 15:30 i UngeVærket i Fritidscenter Ydre Valby, Valby Langgade 117d, 2500 Valby

6. Omlægning af læse-, skrive- og ordblindeindsatsen - før høring (2022-0273726) 2

6. Omlægning af læse-, skrive- og ordblindeindsatsen - før høring (2022-0273726)

Børne- og Ungdomsudvalget skal - som opfølgning på udvalgets beslutning den 24. november 2021 - tage stilling til om forslag til omlægning af læse-, skrive- og ordblindeindsatsen skal sendes i høring.

Indstilling

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne og Ungdomsudvalget,

1. at forslag til omlægning af læse-, skrive og ordblindeindsatsen sendes i høring.

Problemstilling

Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) vedtog den 24. november 2021, at der i 2022 skulle gennemføres en erfaringsopsamling i læseklasserne på Blågaard Skole og Harrestrup Å Skole – herunder indhentes erfaringer fra andre kommuner - og en inddragelsesproces til kvalificering af en ny samlet plan for omlægning af læse- skrive og ordblindeindsatsen. Erfaringsopsamlingen og inddragelsesprocessen er tilendebragt og peger på at:

- *Læseklasserne ikke længere er det optimale tilbud*
  Visitationen til læseklasserne er stærkt faldende og klasserne fungerer ikke optimalt. Mange af eleverne i læseklasserne har andre specialpædagogiske udfordringer end læsevanskeligheder. De elever, der kun har læsevanskeligheder, herunder ordblindhed, fastholdes i dag i højere grad i almenskolen med digitale læse- og skriveteknologier.

- *Der efterspørges viden og kompetenceopbygning*
  Medarbejdere på almenområdet mangler mere specifikke kompetencer om læse- og skrivevanskeligheder. Det gælder især i støtten til BUF-Flex elever. Kompetencecentret på Blågårds Skole har for lille kapacitet og har i 2021 kun gennemført 11 forløb, bl.a. fordi det har været vanskeligt at rekruttere medarbejdere.

- *Manglende rød tråd og retning*
  Ledere, lærere og forældre peger på, at skolerne mangler en fælles retning og rød tråd for kommunens ønsker og retningslinjer for området. Blandt andet er kommunens læsepolitik fra 2008 og savner en opdatering.

Hovedpointerne fra erfaringsopsamlingen og inddragelsesprocessen er nærmere uddybet i bilag 1, 2 og 3.

Løsning

Undervisning af elever med læse- og skrivevanskeligheder (herunder ordblinde) sker langt overvejende i almenmiljøet og for et mindre antal elever i læseklasserne. Forvaltningen foreslår derfor en model (bilag 1), hvor den eksisterende støtte i og omkring almenskolen styrkes, så elever med læse- og skrivevanskeligheder (herunder ordblinde) kan få den støtte, de har brug for i tilknytning til almenmiljøet og ikke i en læseklasse. Det vil fortsat være muligt at visitere til BUF Flex og Ordblindeinstituttet i Ballerup.

Modellen indebærer indsatser på skole-, område- og centralt niveau:

1. *Kompetenceopbygning af lærere og pædagoger*
   Flere lærere og pædagoger i alle teams skal have viden om læse- og skrivevanskeligheder og kunne tilrettelægge undervisning, der tager højde for elevgruppens behov. Kompetenceopbygningen vil ske gennem centralt udbudte kurser og via områdets læsekonsulenter.

2. *Læse- og skriveindsatser på skolerne*
   Der afsættes midler i områdeforvaltningerne, der bl.a. kan anvendes til korte intensive forløb for elever med læse- og skrivevanskeligheder på de enkelte skoler eller på tværs af skoler.

3. *Læsekonsulenter i alle områdeforvaltninger*
   Der ansættes en læsekonsulent i hvert område, der skal supportere skolerne i undervisningen af elever med læse- og skrivevanskeligheder, fx gennem rådgivning om metoder og bistand med co-teaching og praksisnær kompetenceudvikling. Læsekonsulenterne vil dermed fungere som en væsentlig sparringspartner for bl.a. læsevejlederne på skolerne, der har den primære kontakt med eleverne.

4. *Tværgående indsatser og information til skoler og forældre*
   Der skal skabes bedre sammenhæng i kommunens indsats gennem en ny læsepolitik, vejledninger til skoler og forældre og en central understøttelse af områdernes læsekonsulenter.

Med modellen omlægges læseklasserne og kompetencecentret på Blågaard Skole. Det vil ske gradvist, så de elever, der i dag går i læseklasserne kan fortsætte i deres tilbud. Det kraftige fald i elevtallet i læseklasserne - uanset den foreslåede omlægning - kan dog kalde på alternative løsninger for elever i læseklasserne, hvis elevgrundlaget bliver for lille. Forvaltningen vil følge udviklingen og i dialog med forældrene vurdere, hvad der er bedst for det enkelte barn.

Udfasningen har fuld effekt i 2028, og indtil da iværksættes de nye støtteinitiativer gradvist, jf. tabel 1. Fordelingen af midler til de enkelte indsatser kan justeres efter behov.

Tabel 1. Indsatser i nyt støttesystem

(Mio. kr. 2023-pl)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1. Kompetenceopbygning og læse og skriveindsatser på skolerne	-	0,3	1,3	1,9	2,1	2,3
2. Områdevise læsekonsulenter og tværgående indsatser	1,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4
I alt	1,3	3,6	4,6	5,3	5,5	5,7

En omlægning nu giver mulighed for at omprioritere de midler, der i dag anvendes på området, til at styrke indsatsen i almenområdet. På grund af det faldende elevtal i læseklasserne må det økonomiske rum for at omprioritere forventes at blive betydelig mindre, hvis en omlægning udskydes.

Alternativ mulighed

Vælges det at opretholde læseklassetilbuddet i Københavns Kommune, vil der være en væsentlig risiko for, at tilbuddet på sigt ikke kan videreføres i sin nuværende form, fordi klasserne bliver for små. Det vil evt. kunne imødegås med en samling af læseklasserækkerne på én skole. En sådan samling vil dog ikke frigive midler til et løft af almenområdet.

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser, men indeholder et forslag til omprioritering af midler.

Videre proces

Forslaget sendes i høring hos relevante interessenter på området, og vil også blive lagt på Københavns Kommunes høringsportal 'Bliv Hørt'. Sagen forelægges BUU i foråret, med henblik på endelig stillingtagen.

Tobias Børner Stax Mette Seneca Kløve

Beslutning

Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning på mødet den 11. januar 2023:

Socialdemokratiet og Enhedslisten stillede ændringsforslag om tilføjelse af følgende supplerende - og dermed 2. - at-punkt:

"2. at høringsprocessen for forslaget til omlægning af læse-, skrive- og ordblindeindsatsen tilrettelægges på en måde, som tager særligt hensyn til personer med læse- og skrivevanskeligheder og ordblindes mulighed for aktiv deltagelse."

Ændringsforslaget blev godkendt uden afstemning.

Med ovenstående godkendelse af ændringsforslaget blev indstillingens 1. at-punkt godkendt uden afstemning.

Bilag

1. Baggrundsnotat
2. Oversigt over inddragelsesprocessen
3. Hovedpointer fra erfaringsopsamling og oversigt over nyt støttesystem

4. Data vedr. læsetilbud
OPLÆG

6 1. BAGGRUNDSNOTAT

Center for Politik og HR
Børne- og Ungdomsforvaltningen

Notat

Baggrundsnotat

21-10-2022

Sagsnummer I F2
2022 - 13008

Dokumentnummer i F2
2120708

Sagsnummer i eDoc
2022-0273726

Sagsbehandler
Jakob Birklund Andersen

Dette notat beskriver den tidligere politiske behandling af sagen, det nuværende tilbud på læseområdet, resultaterne fra erfaringsopsamling og inddragelsesproces samt forslag til et nyt styrket støttesystem for elever med læse- og skrivevanskeligheder (herunder ordblinde). Herefter følger beskrivelse af økonomi, implementering og udfasning af de nuværende læseklasser.

Tidligere politisk behandling af sagen

Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) behandlede den 28. april 2021 et medlemsforslag henvist fra Borgerrepræsentationen fra den 10. december 2020 om at flytte læseklasserækkerne på Blågård Skole til en anden matrikel i Københavns Kommune. I den forbindelse besluttede BUU, at der skulle udarbejdes en samlet plan for læse- skrive- og ordblindeindsatsen forud for eventuelle ændringer i læseklasserne. Den 24. november 2021 behandlede BUU sagen igen og besluttede, at forvaltningen i 2022 skulle gennemføre en erfaringsopsamling og en inddragelsesproces omkring indsatsen for elever med læse- og skrivevanskeligheder (herunder ordblinde), med henblik på at kvalificere en samlet plan for omlægning af læse- skrive- og ordblindeindsatsen.

Det nuværende tilbud på læseområdet

Der er nationalt et fokus på at understøtte en tidlig indsats for børn og unge med sprog- og læsevanskeligheder, herunder ordblinde. Som led heri indføres fra skoleåret 2022/23 en obligatorisk risikotest for ordblindhed senest i 1. klasse og fra skoleåret 2025/2026 bliver det obligatorisk at screene alle elever for læsevanskeligheder i 1. klasse.

Tal fra Undervisningsministeriet, baseret på ministeriets ordblindetest, viser, at mere end hver tiende af de elever, der forlod 9. klasse i 2021, er ordblinde. Andre undersøgelser estimerer, at ca. 7 pct. af befolkningen er ordblinde (EVA 2020). Hvis der er en lignende andel ordblinde i Københavns Kommunes folkeskoler, svarer det til ca. 3-4.000 elever. Hertil kommer elever med læse- og skrivevanskeligheder, der ikke er ordblinde.

Center for Politik og HR
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

Der er i dag læseklassetilbud i Københavns Kommune på Harrestrup Å Skole og Blågård Skole samt et mindre antal københavnske elever, der undervises i tilbud uden for kommunen på Ordblindeinstituttet i Ballerup. Samlet set er der i 2022 godt 70 elever i disse specialtilbud. Endvidere er der 51 elever, der modtager et specialundervisningstilbud på læse/skriveområdet på deres almene skole i form af en BUF-Flex. Det betyder, at langt de fleste elever, der er ordblinde eller har læse- og skrivevanskeligheder i øvrigt, undervises i det almene folkeskoletilbud.

Skolerne i Københavns Kommune har deres egne læsevejledere, som på forskellig vis støtter og tester elever med tegn på læse- og skrivevanskeligheder. Skolerne organiserer selv deres indsatser, så de passer til den konkrete skolekontekst. Alle skoler i kommunen har adgang til digitale læse- og skriveteknologier, der kan støtte eleverne i deres læse- og skriveudvikling, og der er mulighed for kompetenceudvikling i brug af redskaberne. Kommunen har endvidere sammen med læseklasserne på Blågård Skole et kompetencecenter for læse- og skrivevanskeligheder, som byens folkeskoler kan søge support hos i forbindelse med undervisning og udvikling af elever med læse- og skriveudfordringer.

Resultater fra erfaringsopsamlingen

Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) har i august 2022 gennemført en erfaringsopsamling i Københavns Kommune blandt ledere, lærere, forældre og elever fra skoler med læseklasser, 10. klassecenteret, leder og læsevejledere fra alemområdet, områdekonsulenter m.fl. Denne peger på, at de nuværende læseklasser og støttesystem for elever med læse- og skrivevanskeligheder er særligt udfordrede af følgende forhold:

- *Læseklasserækkerne er ikke det optimale tilbud*
  Visitationen til læseklasserækkerne er faldende. Både lærere og ledere peger på, at læseklasserne ikke fungerer optimalt, idet mange af eleverne i læseklasserækken også har andre specialpædagogiske udfordringer end læsevanskeligheder og i stedet hører til i et andet specialtilbud. De elever, der kun har læsevanskeligheder fastholdes i dag i højere grad i almenskolen med digitale læse- og skriveteknologier.

  Selvom respondenterne oplever, at elever og forældre er glade for læseklasserne, er det samtidig oplevelsen, at det faglige niveau bliver for lavt til elever, der kun har læse- og skriveudfordringer, og at eleverne derved risikerer at være fagligt bagud, når de skal videre i uddannelsessystemet.

- *Der efterspørges viden og kompetenceopbygning*
  Lærerne i almenområdet har brug for specifik viden og kompetencer om læse- og skrivevanskeligheder for at understøtte de strategier, som kan hjælpe elevgruppens trivsel og faglige udvikling. Det gælder ikke mindst støtten til BUF-Flex elever, hvor der er brug for medarbejdere med den nødvendige

viden og kompetencer om læse- og skrivevanskeligheder. Yderligere er der variation mellem skolernes støtte til elever med læse- og skrivevanskeligheder, bl.a. fordi der er forskel på de understøttende opgaver, læsevejlederne varetager på skolerne.

Erfaringsopsamlingen peger samtidig på, at kompetencecentret på Blågårds Skole har for lille kapacitet og ikke har mulighed for at bistå alle de skoler, der har behov for det. Kompetencecenteret har i 2021 kun gennemført 11 forløb, bl.a. fordi det har været vanskeligt at rekruttere medarbejdere til kompetencecenteret.

- *Manglende rød tråd og retning*
  De adspurgte peger på, at der mangler en fælles understøttelse af området, samt at skolerne mangler en fælles retning og rød tråd for kommunens ønsker og retningslinjer for området. Blandt andet er kommunens læsepolitik fra 2008 og savner en opdatering.

Som led i erfaringsopsamlingen har forvaltningen endvidere afholdt dialogmøder med Odense, Esbjerg, Gentofte, Helsingør og Hvidovre kommuner, der på forskellig vis har arbejdet målrettet med organiseringen af støtten til elever med læse- og skrivevanskeligheder. Et par af kommunerne har læseklasser. Derudover beror kommunernes håndtering af elever med læse- og skrivevanskeligheder i almenundervisningen på indsatser som turboforløb, kompetenceløft af medarbejdere, tidlig indsats og anvendelse af digitale hjælpemidler.

Resultater fra inddragelsesprocessen
I efteråret 2022 har forvaltningen derudover gennemført en inddragelsesproces, hvor fagpersoner, organisationer og interessenter har bidraget med viden og erfaringer til at belyse udfordringerne på området og identificere indsatser, der er vigtige for at støtte elever med læse- og skrivevanskeligheder.

Den gennemførte inddragelsesproces understøtter erfaringsopsamlingens pointer, og der peges især på kompetence- og vidensopbygning af lærere og pædagoger, stærke læsevejlederfunktioner på skolerne, adgang til digitale hjælpemidler, områdesupport og ledelsesfokus samt elev- og forældreinddragelse som væsentlige ben i et velfungerende støttesystem. Der peges samtidig på vigtigheden i at understøtte elevernes sociale trivsel og selvværd og et inkluderende miljø, hvor eleverne ikke føler sig stigmatiserede, fordi de er ordblinde.

Samlet konklusion på erfaringsindsamling og inddragelsesproces
Samlet set peger ovenstående på, at den nuværende indsats med særlige læseklasser for et mindre antal elever, ud af den langt større

målgruppe af elever med læse- og skrivevanskeligheder og ordblinde, ikke giver elevgruppen den bedste støtte. Særligt kan der peges på:

- At det bliver vanskeligt at opretholde et faglig godt tilbud til eleverne i læseklasserne på grund af det faldende elevtal, særligt i de små klasser, hvor elevtallet er meget lille.
- At elever med læse- og skrivevanskeligheder, herunder ordblindhed, allerede i dag langt overvejende undervises i almenmiljøet, og at denne elevgruppe både socialt og fagligt vil have gavn af at indgå i det almene fællesskab evt. med særlig støtte.
- At der for elever med betydelige udfordringer ud over læse- og skrivevanskeligheder (fx ADHD eller autisme) bør overvejes et andet specialtilbud end en læseklasse.
- At indsatsen i almenmiljøet er forskelligartet, men at der generelt er behov for en kompetenceopbygning blandt lærere og pædagoger i forhold til at kunne give elever med læse- og skrivevanskeligheder og ordblinde den rette støtte i undervisningen.
- At der er behov for en styrket support tæt på skolerne, der kan spille sammen med områdernes øvrige supportfunktioner.
- At der er behov for at tegne kommunens samlede indsats på området stærkere op og binde indsatserne sammen så skoler, lærere, elever og forældre har en klar viden om indsatsen.

Erfaringsopsamlingen og dialogerne i inddragelsesprocessen understøtter en model, hvor elever med læse- og skrivevanskeligheder og ordblinde kan få den støtte, de har behov for i almenmiljøet og ikke ved at blive visiteret til læseklasser.

Styrket støttesystem for elever med læse- og skrivevanskeligheder.
Elevernes læse- og skrivevanskeligheder (inkl. ordblindhed) skal fremover opdages tidligere og løses i regi af almenområdet. Derfor foreslår forvaltningen med afsæt i erfarings- og inddragelsesprocessen et støttesystem, hvor:

- målet er, at elever med læse- og skrivevanskeligheder, herunder ordblinde, får den støtte, de har brug for i umiddelbar tilknytning til almenmiljøet (eller i deres specialtilbud).

- der iværksættes en udbygning af støttesystemet i almenområdet med tiltag på flere niveauer, der understøtter bedre sammenhæng på tværs af kommunen.

- læseklassetilbuddet på Blågård og Harrestrup Å skoler udfases. De eksisterende elever kan fortsætte i deres læseklasser, men visitationen af nye elever stoppes fra 2024/25. Der vil fortsat være et tilbud i regi af BUF-Flex og på Ordblindeinstituttet i Ballerup.

- Kompetencecentret på Blågård Skole udfases og erstattes af en dedikeret supportfunktion i alle fem områdeforvaltninger.

Støttesystemet indeholder indsatser på skolerne, i områderne og centralt i forvaltningen. Konkret indebærer det initiativer, der supplerer og udbygger den allerede eksisterende indsats:

1. *Kompetenceopbygning af lærere og pædagoger.*
   Flere lærere i alle teams skal have viden om læse- og skrivevanskeligheder og kunne tilrettelægge undervisning, der tager højde for elevgruppens behov. For at sikre en løbende kompetenceopbygning foreslås denne understøttet dels via centralt udbudte kurser, dels via de områdevise læsekonsulenter.

2. *Læse- og skriveindsatser på skolerne*
   Der skal være bedre mulighed for at arbejde med særlige indsatser i forhold til målgruppen. Der afsættes midler i områderne til lokale indsatser på skolerne. Midlerne kan anvendes til bl.a. korte intensive forløb for elever på skolerne eller på tværs af skoler med læse- og skrivevanskeligheder.

3. *Læsekonsulenter i alle områdeforvaltninger*
   Supporten i områderne skal styrkes, så bistanden kommer tæt på skolernes arbejde med eleverne og får sammenhæng til de øvrige supportfunktioner i områderne. Der etableres en dedikeret støttefunktion i alle områder, hvor en læsekonsulent får til opgave at supportere skolerne i undervisningen af elever med læse- og skrivevanskeligheder. Det kan fx være gennem rådgivning om metoder og materialer og bistand med co-teaching og praksisnær kompetenceudvikling. Læsekonsulenterne vil dermed fungere som en væsentlig sparringspartner for bl.a. læsevejlederne på skolerne, der har den primære kontakt med eleverne. Læsekonsulenterne vil også have til opgave at afholde informations- og netværksmøder for forældre. Læsekonsulenternes opgaver løses i et tæt samspil med de øvrige supportfunktioner i områderne. Læsekonsulenterne organiseres i et netværk med en koordinator, der fungerer som samlende bindeled i forvaltningen.

4. *Tværgående indsatser og information til skoler og forældre*
   Der skal skabes bedre sammenhæng i kommunens indsats for elever med læse- og skrivevanskeligheder, så skoler, elever og forældre får klar information om retningslinjer og tilbud på området. Der udarbejdes en ny læsepolitik og vejledninger til skoler og forældre, og sikres en systematisk kobling til områdernes læsekonsulenter, der understøtter en sammenhængende indsats.

Samtidig bygger modellen videre på indsatsplanen Plads til forskellighed, der blev igangsat i 2020 med det formål at styrke almentilbuddenes inkluderende praksis og bremse væksten på specialområdet.

Implementering og økonomi

I BUU's beslutning den 24. november 2021 er det forudsat, at en omlægning af læseklasserne skal ske indenfor den nuværende økonomiske ramme, så indsatsen finansieres ved en omprioritering af de midler, der i forvejen anvendes på området.

Der har i perioden 2019-22 været et kraftigt fald i elevtallet i læseklasserne. Samtidig har det været en betydelig stigning særligt i BUF-Flexelever med læse- og skrivevanskeligheder, men også på Ordblindeinstituttet, *jf. tabel 1*

Det tyder på, at faldet i læseklasserne ikke er udtryk for, at støttebehovet er faldet, men snarere at elever med støttebehov i de senere år er i kommet i andre tilbud. Udviklingen har formentlig været forstærket af, at læseklasserne på nogle klassetrin har meget få elever.

Tabel 1. Udvikling i elevtal i specialiserede læse- skrivetilbud

	2019	2020	2021	2022	Ændring 2019-22
Læseklasser	134	109	76	48	-86
Ordblindeinstituttet	16	17	20	24	8
BUF-Flex, kategori 2	14	60	47	51	37

Elevtallene for 2022 er foreløbige. Ordblindeinstituttet er opgjort i helårselever, mens de øvrige tal er udtryk for elevbestanden 5/9.

Derfor er der i beregningen af den økonomi, der i dag er bundet til området, medtaget 25 elevpladser (BUF-Flex og Ordblindeinstituttet), udover de 48 elevpladser, der er i læseklasserne. Ny-visitationen til læseklasserne vil ophøre fra skoleåret 2024/25. Der er beregnet en mulighed for at frigøre midler fra skoleåret 2023/24, hvor indsatsen igangsættes.

På den baggrund kan der ved en gradvis udfasning af læseklasserne frigøres 1,3 mio. kr. i 2023 stigende til 5,7 mio. kr. årligt fra 2028.

De frigjorte midler anvendes til at styrke støttesystemet for elever med læse- og skrivevanskeligheder i og omkring almen- og specialskolerne, som beskrevet ovenfor. Da rummet for omprioritering stiger frem mod 2028, hvor udfasningen vil have fuld effekt, vil de nye støtteinitiativer iværksættes gradvist, jf. tabel 2.

Tabel 2. Indsatser i nyt støttesystem

(Mio. kr. 2023-pl)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1. Kompetenceopbygnin	-	0,3	1,3	1,9	2,1	2,3

g og læse og skriveindsatser på skolerne						
2. Områdevise læsekonsulenter og tværgående indsatser	1,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4
I alt	1,3	3,6	4,6	5,3	5,5	5,7

Udfasning af de eksisterende læseklasser

Med modellen udfases de eksisterende læseklasser. De elever, der i dag går i læseklasserne i København kan fortsætte i deres tilbud. Hvis det viser sig, at læseklasserne bliver for små til at udgøre et hensigtsmæssigt tilbud, kan det overvejes at sammenlægge klasser fra Harrestrup Å Skole og Blågård Skole og eventuelt udfase tilbuddet hurtigere end forudsat. I den forbindelse kan en henvisning til et andet specialtilbud også være en løsning for nogle elever. Det bemærkes, at det kraftige fald i elevtallet i læseklasserne - uanset den foreslåede udfasning af læseklasserne – kan nødvendiggøre at der findes alternative løsninger for eleverne i læseklasserne. Forvaltningen vil følge udviklingen og i dialog med forældrene vurdere, hvad der er det bedste tilbud for eleverne. Der er afsat midler til at de eksisterende elever kan fortsætte i deres læseklasse og midlerne hertil vil kunne medgå i finansiering af andre tilbud til eleverne.

Nyboder Skole rummer kommunes specialklasserække for elever med talevanskeligheder, og er den enkelt skole, der visiterer flest elever til læseklasserne. Skolen har over en periode på fire år henvist i alt 14 elever til læseklasserne. Dette hænger sammen med, at elever med massive talevanskeligheder ofte også kan have læse- og skrivevanskeligheder. Ved udfasningen af læseklasserækkerne vil forvaltningen have en særlig opmærksomhed på, at elever, der har gået i taleklasserækken, og som har læse- og skrivevanskeligheder, får den rigtige støtte.

2. OVERSIGT OVER INDDRAGELSESPROCESSEN

Center for Politik og HR
Børne- og Ungdomsforvaltningen

Notat

Oversigt over inddragelsesprocessen

11-11-2022

Sagsnummer I F2
2022 - 13008

Dokumentnummer i F2
2120708

Sagsnummer i eDoc
2022-0273726

Sagsbehandler
Jakob Birklund Andersen

Børne- og Ungdomsforvaltningen har i efteråret 2022 gennemført en inddragelsesproces med henblik på at få input, viden og erfaringer til arbejdet med at udvikle en model for et sammenhængende støttesystem for elever med læse- og skrivevanskeligheder (herunder ordblinde).

Som led i inddragelsen har der har været afholdt en workshop med fagpersoner og en række dialogmøder med organisationer og interessenter på området.

Dette notat opsummerer hovedpointerne fra workshop og dialogmøder samt giver et overblik over inddragelsesprocessen.

Opsummering af hovedpointer

Dialogmøde med Skolelederforeningen København og Københavns Lærerforening

Samlet blev der givet udtryk for opbakning til en styrkelse af støtten til læse- og skrivevanskeligheder i skolerne og herunder at omlægge indsatsen fra læseklasserækker til en tidlig og omfattende indsats på barnets folkeskole. Der blev givet udtryk for, at hvis omorganiseringen skal være bæredygtig, skal der stilles skarpt på kompetencer, forankring i hele medarbejdergruppen og en tidlig indsats. Der blev også gjort opmærksom på, at forandringen skal indlejres i praksis. Både gennem praksisnær kompetenceudvikling, inddragelse af skoleledere og lærere og andre fagpersoner rundt om barnet.

Dialogmøde med Københavns Fælles Elevråd

Samlet blev der givet udtryk for vigtigheden i, at elever, der har læse- og skrivevanskeligheder (herunder ordblinde), får den støtte, de har behov for. Det handler blandt andet om, at elever tidligt får afdækket deres problemer, at lærerne er klædt på til at undervise elever med læse- og skrivevanskeligheder, og at de kender it-hjælpemidlerne og bruger dem aktivt i undervisningen i alle fag. Samtidig er samarbejdet med forældrene vigtigt. Turboforløb og elevnetværk blev også fremhævet som indsatser, der kan gavne elever med læse- og skrivevanskeligheder.

Center for Politik og HR
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

Workshop med fagpersoner

Samlet set blev der i workshoppen udtrykt opbakning til en styrkelse af læse-, skrive- og ordblindeindsatsen på almene skoler og specialskoler, herunder at omlægge indsatsen fra læseklasserækker til en tidlig og omfattende indsats på barnets folkeskole. Deltagerne i workshoppen pegede dog også på et behov for:

- Styrkelse af kompetencer på alle niveauer, både hos alle lærere (både dansklærere og faglærere), læsevejledere på skolerne og på forvaltningsniveau. Det handler både om faglighed og kompetencer til at anvende relevante digitale systemer, men også om arbejdet med elevernes sociale trivsel og selvværd, så ingen elever oplever sig stigmatiseret, fordi de er ordblinde.
- Fleksibel støtte til elever med læse- og skriveudfordringer og grundig vidensoverdragelse ved lærerskift mv.
- Sikring af tilstrækkelige ressourcer, herunder til læsevejlederens opgaveportefølje.
- Tydelige beskrivelser af forventninger og opgaver for hhv. læsevejledere og læsekonsulenter i områdeforvaltningerne.
- En stærk forankring gennem en tydelig og retningssættende læsepolitik og et stærkt ledelsesmæssigt fokus på skolerne.
- Betydningen af en tidlig opmærksomhed, herunder fokus på børn med DLD (developmental language disorder).

Dialogøde med Handicaprådet, Videncenter for Læsning, foreningen af læsepædagoger og Ordblindeforeningen.

Samlet set blev der i dialogen udtrykt opbakning til en styrkelse af læse-, skrive- og ordblindeindsatsen i skolerne og elementerne i den beskrevne model, herunder at omlægge indsatsen fra læseklasserækker til en tidlig og omfattende indsats på barnets almene folkeskole. Der blev samtidig stillet skarpt på behovet for styrkelse af kompetencer (hos både lærere, læsevejleder og i kommunen), fleksibel støtte til alle elever med læse- og skriveudfordringer, sikring af tilstrækkelige ressourcer og en stærk forankring gennem en tydelig læsepolitik. Vigtigheden af dialogen med forældrene, herunder en klar handleplan blev ligeledes understreget. Endelig blev betydningen af en tidlig opmærksomhed påpeget, herunder fokus på børn med DLD (developmental language disorder).

Dialogmøde med Skole og Forældre København

Samlet set blev der i dialogen udtrykt opbakning til en styrkelse af læse-, skrive- og ordblindeindsatsen i skolerne og elementerne i den beskrevne model. Der blev samtidig stillet skarpt på ønsket om en markant styrkelse af forældrekommunikationen både fra skolens og forvaltningens side. Der er behov for, at forældrene støttes meget bedre, når deres barn konstateres ordblind, så det ikke skal opleves som at starte forfra hver gang. Samtidig skal den interne kommunikation på skolerne styrkes, så alle medarbejdere omkring barnet ved at der er

læse/skriveudfordringer eller ordblindhed. Hvis ordblindhed er den eneste udfordring for et barn, bør barnet kunne få den rette støtte på en almenskole, herunder også turboforløb så forældrene ikke selv skal finansiere dette.

Dialogmøde med skolebestyrelsen på Harrestrup Å skole

Følgende spørgsmål blev drøftet, jf. bestyrelsesreferatet:

Drøftelse/Input:

- Vil man bruge pengene fra specialområdet ude i klasserne/ til kompetencecenter?
- Kommer vi til at bruge mange penge på læsevejledere/konsulenter i stedet for på læreren eller personer tæt på børnene?
- Vi skal sikre os at lærerne faktisk bliver kompetente nok, samt får tid nok til at løfte evt. fire elever der kræver en særlig undervisning. (Forberedelse)
- Går det ud over almenbørnene?
- Der vil være elever som kan gå videre til specialtilbud (ordblindeinstituttet)
- Kan man få fat i seminariet så lærere tidligt er klædt på til opgaven?
- Det kan se ud til at modellen vil give børnene den rigtige hjælp hurtigt, frem for at vente på specialtilbud.

Dialogmøde med skolebestyrelsen på Blågård skole

Der var opbakning til en styrkelse af indsatsen i almenskolen, men der blev også rejst et opmærksomhedspunkt om, hvorvidt der er økonomi til at løfte området. I forbindelse med udfasningen af læseklasserne var der opbakning til, at de eksisterende elever kan forsætte i deres tilbud, men det blev samtidig nævnt at det kan være et problem, hvis klasserne bliver for små og der ikke kan rekrutteres kvalificeret personale til læseklasserne, og det blev nævnt, at der skal sikres den nødvendige økonomi til udfasningen. Der blev endvidere udtrykt bekymring for om læsevejledere og lærere i almenområdet har de fornødne kompetencer til at håndtere elever med læse- og skrivevanskeligheder, og der blev peget på vigtigheden i, at eleverne har de rigtige it-redskaber. Der blev samtidig peget på at elever, der er ordblinde eller har andre læse- og skrivevanskeligheder, har behov for at være en del af det større fællesskab, men at de også har brug for at kunne spejle sig i andre. Det blev også efterspurgt, om København kan lade sig inspirere af Aarhus, hvor der arbejdes med særlige intensive forløb på tværs af byen.

Oversigt over inddragede aktører

Mødeaktivitet	**Dato**
Dialogmøde med SKK og KLF	14.09.22

Dialogmøde med KFE	20.09.22
Workshop med fagpersoner på området, herunder koordinerende læsevejledere, skoleledere, lærere fra almen og læseklasser, medarbejdere fra kompetencecenter og fra områder	11.10.22
Dialogmøde med Handicaprådet, Videncenter for Læsning, foreningen af læsepædagoger og Ordblindeforeningen	14.10.22
Dialogmøde med Skole og Forældre København	10.11.22
Dialogmøde med skolebestyrelsen på Harrestrup Å Skole	02.11.22
Dialogmøde med skolebestyrelsen på Blågård Skole	24.11.22

6

3. HOVEDPOINTER FRA ERFARINGSOPSAMLING OG OVERSIGT OVER NYT STØTTESYSTEM

Hovedpointer fra erfaringsopsamlingen og oversigt over nyt støttesystem for elever med læse-skrivevanskeligheder samt ordblindhed

Hovedpointer fra erfaringsopsamlingen i Københavns Kommune

Læseklasser er ikke det optimale tilbud i dag

Visitationen til læseklasserækker er faldende. Lærere og ledere mener, at læseklasserne bør nedlægges, fordi eleverne hører til i en almenskole eller i et andet specialtilbud.

Elevgruppen har ændret sig
Læseklasseelever har andre primære udfordringer end læse- og skrivevanskeligheder

Kompetencedækning er svært
Blågaard skole har haft svært ved at rekruttere lærere med kompetencer inden for læseområdet

Eleverne skal have de rigtige rammer i almen
Segregering kan betyde, at læseklasseelever kommer fagligt og socialt bagud i forhold til fx BUF Flex elever senere hen

Der er brug for mere viden på skolerne

Lærerne mangler viden og kompetencer om læse- og skrivevanskeligheder til at understøtte de strategier, som hjælper elevgruppens trivsel og faglige udvikling.

Lærerne mangler kompetencer
Lærerne mangler viden og kompetencer om området – især i forhold til BUF-Flex-elever

Variation mellem skoler
Kvaliteten af læse- og skriveindsatsen afhænger bl.a. af lederens prioritering og læsevejlederens timer

Pædagogerne er ikke tænkt med
Pædagogerne i skole og KKFO bruges ikke som en del af læse- og skriveindsatsen

Manglende rød tråd og retning

Den fælles understøttelse af området opleves nedprioriteret over de sidste år, og skolerne mangler derfor fælles retning og rød tråd for kommunens ønsker for området.

Der er ingen krav og procedurer
Læsepolitikken er ikke opdateret siden 2008, og det er op til skolerne at strukturere indsatsen

Læsekonsulenter mangler
KK har ikke læsekonsulenter i forvaltningen, og der mangler derfor en systematisk understøttelse af området

Der mangler netværk og vidensdeling
Netværk mellem områderne og læsekonsulenter mangler, så viden og erfaringer bliver ikke delt

Hvad gør andre kommuner?

Odense:

Højmeskolen,Videns- og kompetence-center

Intensive kurser

Læseklasse for de elever med svære læse og skrive-vanskeligheder (et år)

To læsevejledere på alle skoler (én med fokus på ordblindhed)

Esbjerg:

Risikotest og tidlig indsats

Ressourceteam af område-ordblindevejledere

Profilklasser (læseklasser)

Intensive forløb

Ordblinde caféer og netværk for elever og forældre

Gentofte:

Tidlig indsats

Kompetencecenter Dyslexia

Intensive forløb for elever med ordblindhed

Hvidovre:

Tidlig indsats

To ordblindekoordinatorer på alle skoler (Uddannelse gennem KP)

Helsingør:

Risikotest og massiv tidlig indsats frem til 3. klasse

Tilrettelagt forløb á 30 timer pr elev ude på skolerne

Videnskonferencer til skoleledere, lærere og forældre

Aarhus:

Systematisk, forebyggende tidlig indsats

Kompetenceudvikling af lærerne

Systematisk arbejde med ordblinde elever i almen,

Samarbejde med forældrene

Nyt støttesystem for elever med læse- og skrivevanskeligheder samt ordblindhed

	SKOLENIVEAU	OMRÅDE-FORVALTNING	CENTRALT NIVEAU
Nye indsatser	**Midler til indsatser på skolerne, der anvendes til bl.a:** • Korte intensive forløb for elever i målgruppen med behov for det (Midlerne forankres i områderne, med henblik på at indsatserne kan iværksættes på tværs af skoler eller på den enkelte skole efter behov). **Kompetenceudvikling af lærere og pædagoger:** • Kompetenceopbygning om metoder til undervisning af elever med læse- og skrivevanskeligheder og ordblinde	**Læsekonsulent i alle områdeforvaltninger, der primært arbejder på skolerne med fx:** • Co-teaching • Praksisnær kompetenceopbygning • Etablering af forældrenetværk	**Tværgående indsatser:** • Ny læsepolitik for Københavns Kommune • Vejledninger (gennemsigtig og klar information til skoler, elever og forældre) • Forbinder til områdernes læsekonsulenter
Eksisterende indsatser	Hænger sammen med skolernes eksisterende indsatser i form af bl.a.: • Læsevejledere på alle skoler • Adgang til digitale hjælpemidler på alle skoler • Mulighed for BUF-Flex for elever med læse- og skrivevanskeligheder • Kompetenceudvikling i digitale hjælpemidler • Risikotest for ordblindhed i 0. eller 1. klasse, løbende test i læsning og ordblindetest	Læsekonsulenternes opgaver løses i tæt samarbejde med den øvrige områdesupport, herunder psykologer, talehørekonsulenter mfl.	Hænger sammen med den øvrige understøttelse af områdeforvaltninger og skoler

6 4. DATA VEDR. LÆSETILBUD

Data på læsetilbud

Læseklasserækker

Læseklasser i København (4.-9.kl.)

I København er der to eksisterende læseklasserækker på hhv. Blågård Skole og Harrestrup Å Skole med elever i 4-9. kl. Indtil skoleåret 19/20 var der også en læseklasse på Kirkebjerg Skole.

Fra 2020 er det samlede antal elever indskrevet i en læseklasse i København faldet sammenlignet med tidligere år. Der har været et fald i tilgangen samtidig med en relativt konstant afgang siden 2020.

NB: der findes også andre læsetilbud for københavnske elever. Se sidste slide.

Antal elever i læseklasser

Udvikling på skoler med læseklasserækker (4.-9. kl.)

Skolenavn	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Blågård Skole	71	61	57	65	61	55	47	32
Lykkebo Skole	41	42	38	40	73	54	29	16
Kirkebjerg Skole	26	37	34	35	0	0	0	0
Total	**138**	**140**	**129**	**140**	**134**	**109**	**76**	**48**

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. 5/9-tal fra KMD Elev. Tallene indeholder også eventuelle solgte pladser.

Antal elever pr. klassetrin

Udvikling på skoler med læseklasserækker (4.-9. kl.)

Klassetrin	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4. kl.	18	11	6	8	9	3	6	0
5. kl.	17	28	14	17	12	14	1	6
6. kl.	29	25	36	24	23	15	16	1
7. kl.	22	28	30	39	23	26	15	17
8. kl.	31	20	25	33	35	21	19	12
9. kl.	21	28	18	19	32	30	19	12
Total	**138**	**140**	**129**	**140**	**134**	**109**	**76**	**48**

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. 5/9-tal fra KMD Elev baseret på registrering af elevens niveau. Tallen indeholder også eventuelle solgte pladser.

Tilgang og afgang i læseklasser

Udvikling i elevbestand på skoler med læseklasserækker (4.-9.kl.)

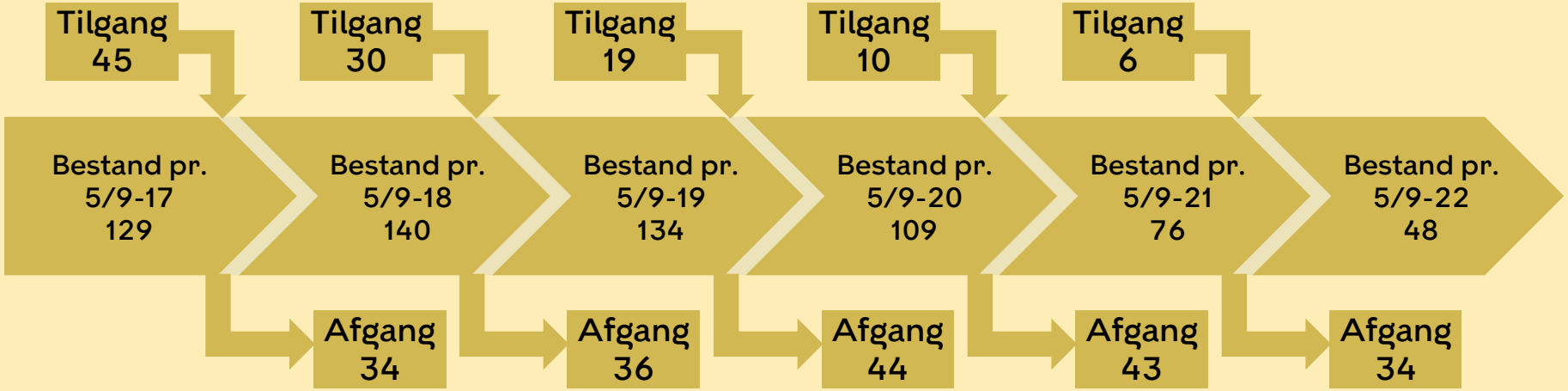

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. 5/9-tal fra KMD Elev. Tallene indeholder også eventuelle solgte pladser.

Hvor kommer elever i læseklasser fra?

Områder

I skoleårene 17/18 til 21/22 har område Nørrebro-Bispebjerg samlet set indstillet flest elever til læseklasse efterfulgt af område Vesterbro-Valby-Kgs. Enghave.

Opgørelsen er baseret på området, der *indsender* indstillingen, og indeholder alle indstillinger, som har resulteret i opstart i et læseklassetilbud i løbet af hele skoleåret inkl. købte pladser på Ordblindeinstituttet. Derfor er den totale tilgang i denne opgørelse lidt højere end tilgangen i figuren på foregående slide, som kun indeholder ny-opstartede i Københavns egne læseklasser pr. 5/9 i skoleårene.

Skoler

Fem skoler har sendt 5 eller flere elever til læseklasser i skoleårene 17/18 - 21/22. Nyboder Skole har sendt 14 elever. Alle disse elever kommer fra skolens specialklasse for elever med talevanskeligheder, der stopper med udgangen af 5. kl. Elever med massive talevanskeligheder kan ofte også have læse- og skrivevanskeligheder.

Revisitation til almenskolen

Ganske få elever fra læseklasser bliver revisiteret til almenskole, inden de påbegynder 9. kl. og det sker primært med støtte i form af BUF-Flex.

En del elever fra læseklasser overgår til efterskole. Forvaltningen har ikke data på, hvorvidt eleverne modtager særlig støtte ifm. efterskoleopholdet.

Områder som indstiller elever til læseklasse

Udvikling i antal børn, der er startet i læseklasse pr. skoleår

Område	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	Total
AMA	6	7	6	4	2	25
BV	4	8	7	4	2	25
IBØ	6	8	6	4	3	27
NB	9	16	7	5	7	44
VVK	8	10	9	7	1	35
Total	**33**	**49**	**35**	**24**	**15**	**156**

Kilde: Visitationsdata fra Børne- og Ungdomsforvaltningen. Opgjort som elever indstillet af områderne, der er startet op i segregeret læsetilbud (læseklasse) i løbet af hele skoleåret inkl. købte pladser.

Skoler der har sendt flest elever i læseklasse

Total antal elever med opstart i skoleårene 17/18 - 21/22

Skolenavn	Område	Total
Nyboder Skole	IBØ	**14**
Blågård Skole	NB	**10**
Guldberg Skole	NB	**6**
Lundehusskolen	NB	**5**
Skolen på Islands Brygge	AMA	**5**

Kilde: Visitationsdata fra Børne- og Ungdomsforvaltningen. Opgjort som elever indstillet af skolerne, der er startet op i segregeret læsetilbud (læseklasse) i løbet af hele skoleåret inkl. købte pladser.

Revisitation til almenskole

Antal elever fra læseklasser, der er revisiteret til en københavnsk folkeskole som almenelever eller med støtte i form af et fleksibelt tilbud inden påbegyndt 9. klasse i årene 2019-2021

	2019	2020	2021	2022	Total
Almenelev på folkeskole i København	2	0	0	3	**5**
BUF-Flex på folkeskole i København	2	2	2	3	**9**
Skole-Flex på folkeskole i København	1	0	0	0	**1**
Total	**5**	**2**	**2**	**6**	**15**

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Data fra KMD elev pr. 5/9. En elev tælles som revisiteret, hvis eleven var i en læseklasse pr. 5/9 ét år, og var almen elev evt. i fleksibelt tilbud pr. 5/9 næste år. Eleverne i læseklasse i opgørelsen kommer fra Blågård Skole, Kirkebjerg Skole (kun i 2019) og Lykkebo Skole. Der er ingen Københavnske elever på Ordblindeinstituttet, som er revisiteret til almenskolen før 9. klasse i 2019-2022.

Resultater og ungdomsuddannelse

Folkeskolens afgangseksamen

De seneste seks skoleår er 85% af eleverne i en læseklasse på Blågård Skole eller Lykkebo Skole gået op til folkeskolens afgangseksamen. I de seneste tre år er det 100% af eleverne på de to skoler. Der er ikke angivet data fra Kirkebjerg Skole, da der kun var 10 afgangselever i alt i 2017-2019 og ingen derefter.

De seneste to skoleår er det samlet set 70% af eleverne i læseklasserækkerne på Blågård skole og Lykkebo Skole, der har fået mindst 2 i dansk og matematik.

Ungdomsuddannelse

I perioden 2017-2021 var der 112 afgangselever fra læseklasserækker i Københavns Kommune, som stadig var bosiddende i kommunen 15 mdr. efter afslutningen på 9. klasse. De kom fra hhv. Blågård Skole, Lykkebo Skole og Kirkebjerg Skole.

I alt 64% (71 ud af 112) af disse afgangselever var i gang med en ungdomsuddannelse 15 mdr. efter 9. kl. Det fordeler sig sådan, at 45% (50 ud af 112 elever) var i gang med en erhvervsuddannelse, og 18% (20 ud af 112 elever) var i gang med en gymnasial ungdomsuddannelse eller anden ungdomsuddannelse. Den sidste har været i gang med kombineret ungdomsuddannelse.

Yderligere 29% (32 af 112 elever) var i gang med enten forberedende og udviklende aktiviteter, 10. kl. eller job. De resterende 8% (9 ud af 112) var ikke i gang.

Opgørelserne er lavet som et gennemsnit over en årrække, da en opgørelse pr. år vil være for usikker pga. det forholdsvis lave antal afgangselever pr. år.

Forvaltningen har ikke data på, hvorvidt eleverne færdiggør den pågældende ungdomsuddannelse.

Folkeskolens afgangseksamen

Andel 9. kl. elever i læseklasse, der går op til folkeskolens afgangseksamen

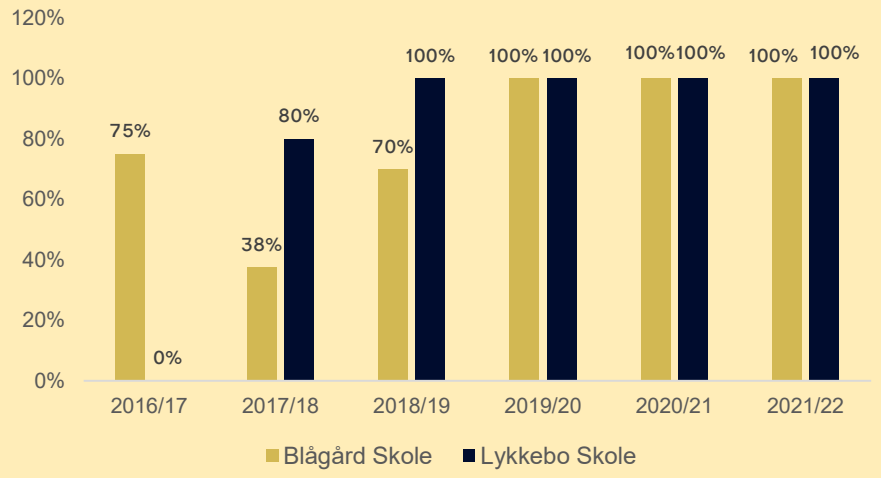

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Karakterer fra SAS-VA. Data fra i alt 65 elever på Blågård Skole og 60 elever fra Lykkebo Skole fra 2017-2021. Antallet af elever pr. skole varierer fra 5 til 18 pr. afgangsår.

Mindst 2 i dansk og matematik

Andel 9. kl. elever i læseklasse, der får mindst 2 i dansk og matematik til folkeskolens afgangseksamen

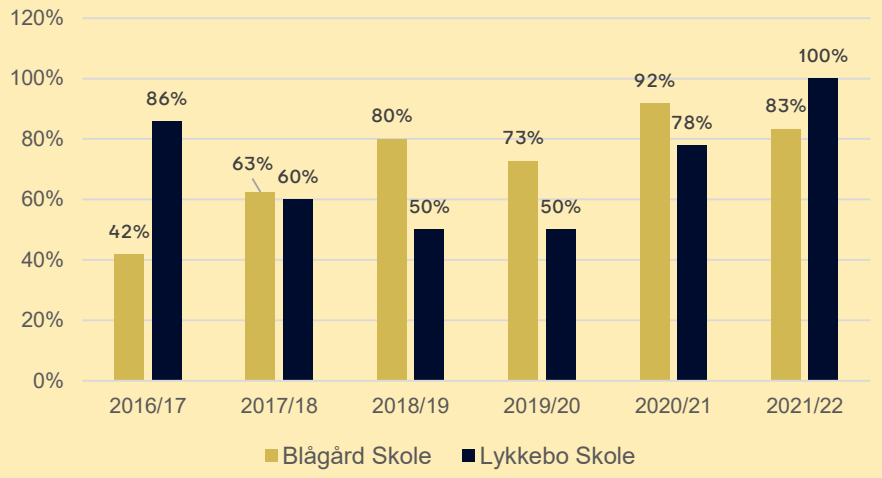

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Karakterer fra SAS-VA. Data fra i alt 65 elever på Blågård Skole og 60 elever fra Lykkebo Skole fra 2017-2021. Antallet af elever pr. skole varierer fra 5 til 18 pr. afgangsår.

Ungdomsuddannelse

Andel elever fra læseklasser i gang med en ungdomsuddannelse 15 mdr. efter 9. kl. Afgangsår 2017-2021.

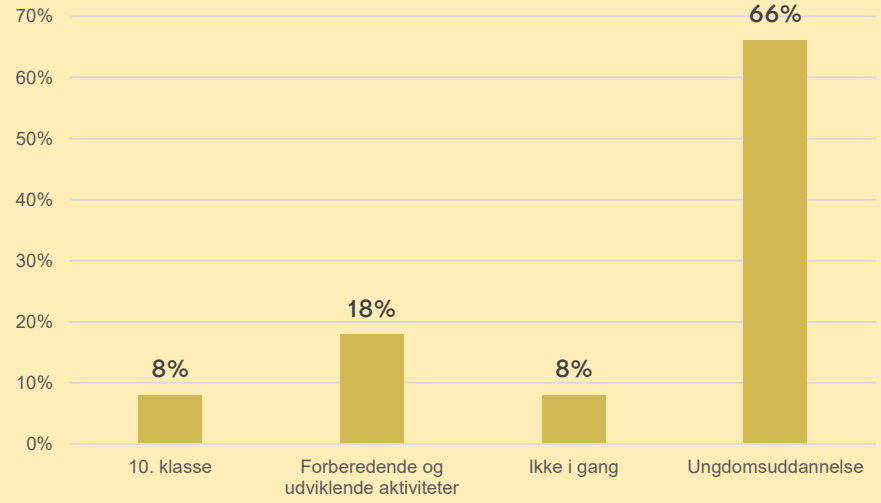

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Afgangselever fra læseklasse på Blågård Skole, Lykkebo Skole og Kirkebjerg Skole, 15 mdr. efter 9. kl. stadigt bosiddende i Københavns Kommune. I alt 112 elever.

Ungdomsuddannelse

Andel elever fra læseklasser fordelt på uddannelsesaktivitet 15 mdr. efter 9. kl. Afgangsår 2017-2021

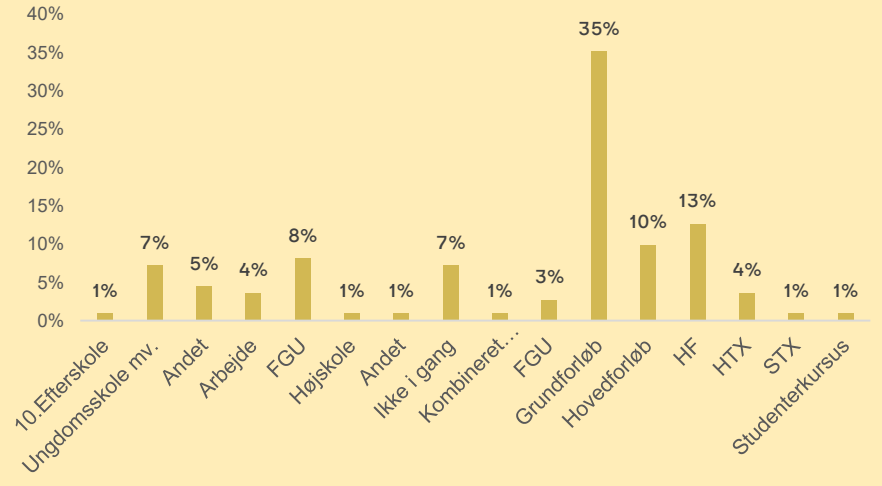

Kilde: Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Afgangselever fra læseklasse på Blågård Skole, Lykkebo Skole og Kirkebjerg Skole, 15 mdr. efter 9. kl. stadigt bosiddende i Københavns Kommune. I alt 112 elever

Andre læsetilbud

Udover læseklasserækkerne på Blågård Skole og Harrestrup Å Skole (4.-9-kl), er der også følgende tilbud til elever med læsevanskeligheder:

Ordblindeinstituttet

Der købes pladser til københavnske elever på Ordblindeinstituttet i Ballerup. Der er klassetrin på 3. kl.–10. kl. på skolen. De seneste fem år har der været en stigning i antallet af københavnske elever på Ordblindeinstituttet.

10. kl. på KKU

Københavns Kommunes Ungdomsskole (KKU) tilbyder læseklasse for 10. kl. elever.

BUF-Flex

Elever med læsevanskeligheder kan blive visiteret til specialundervisning på egen kommunale almenskole som alternativ til læseklasse på Blågård Skole eller Harrestrup Å Skole.

Resultater for elever i BUF-Flex

I afgangsåret 2020 og 2022 er 93% af det samlede antal 9. kl. elever med læsevanskeligheder i BUF-Flex i de to år gået op til folkeskolens afgangseksamen i 9 kl. (25 ud af 27 elever). I alt 89% af de 27 elever fik mindst 2 i dansk og matematik. Til sammenligning gik alle elever i læseklasse i 9. kl. på Blågård Skole og Lykkebo Skole i de tre år op til folkeskolens afgangseksamen (77 elever) og 75% af disse (58 ud af 77 elever) fik mindst to i dansk og matematik.

Ordblindeinstituttet

Udvikling i antal elever på købte pladser på Ordblindeinstituttet i Ballerup. Eleverne i tabellen er indskrevet i 5.-10. kl.

Skolenavn	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ordblinde-instituttet	10	15	15	14	16	17	20	24

Kilde: Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. 5/9-tal fra KMD Elev.

10. kl. på KKU

Udvikling i antal elever i læseklasse i 10. kl. på Københavns Kommunes Ungdomsskole

Skolenavn	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KKU	-	-	-	-	-	8	6	2

Kilde: Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Tal indhentet fra KKU. Der er ikke data før 2020.

BUF-Flex

Udvikling i antal elever med læsevanskeligheder i BUF-Flex totalt og fordelt på klassetrin

Klassetrin	2019	2020	2021	2022
3. kl.	0	1	0	0
4. kl.	1	3	2	1
5. kl.	1	13	2	7
6. kl.	3	7	16	6
7. kl.	5	11	9	17
8. kl.	0	9	11	9
9. kl.	4	16	7	11
Total	**14**	**60**	**47**	**51**

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Tal fra budgetudmeldinger pr. 1/9 . Der er ikke tal særskilt på elever med læsevanskeligheder i BUF-flex fra før 2019.

Resultater for elever i BUF-Flex

Andel elever med læsevanskeligheder i BUF-Flex, som hhv. er gået op til folkeskolens afgangseksamen og har fået mindst 2 i dansk og matematik, afgangsår 2020 og 2021.

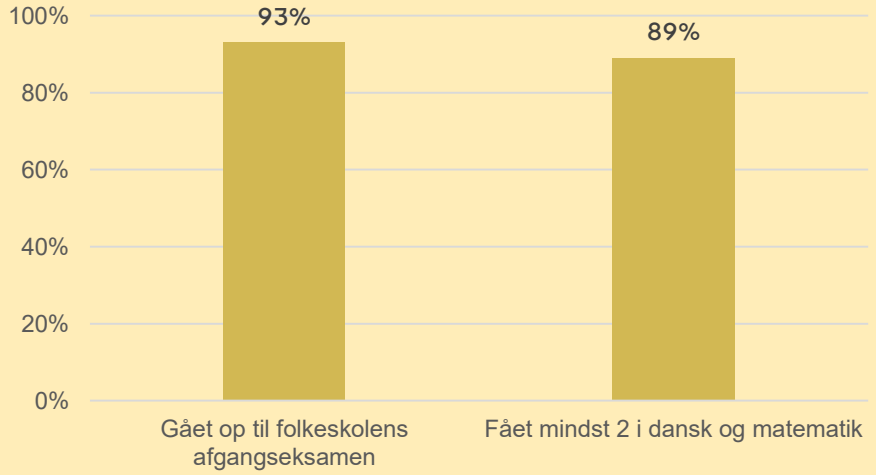

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Karakterer fra SAS-VA. Opgørelsen indeholder i alt 27 elever.

6 OPLÆG

En stærkere indsats for elever med læse-skrivevanskeligheder og ordblindhed

Baggrund for at omlægge læse-, skrive- og ordblindeindsatsen

- BR henviste den 10. december 2020 et medlemsforslag til Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) om at flytte læseklasserne på Blågård Skole til en anden matrikel i Københavns Kommune. BUU vedtog den 28. april 2021, at udarbejde en samlet plan for organiseringen af området.

- BUU vedtog den 24. november 2021, at der skal udarbejdes en erfaringsopsamling og en inddragelsesproces til kvalificering af en samlet plan for organisering af indsatsen.

- Foråret 2022: Erfaringsmøder med Odense, Esbjerg, Gentofte, Helsingør og Hvidovre kommuner om systematisk udvikling af området

- Efteråret 2022: Erfaringsopsamling i Københavns Kommune blandt ledere, lærere, forældre og elever fra skoler med læseklasser, 10. klassecenteret, ledere og læsevejledere på almenskoler uden læseklasser, områdekonsulenter m.fl.

- Efteråret 2022: Inddragelsesproces med fagpersoner, organisationer og interessenter på området (Skole&Forældre, Handicaprådet, Ordblindeforeningen m.fl.)

Hovedpointer fra erfaringsopsamling og inddragelsesproces

- **Læseklasserne er ikke længere det optimale tilbud**
  Visitationen til læseklasserne er stærkt faldende, og mange af eleverne i læseklasserne har andre specialpædagogiske udfordringer end læsevanskeligheder. Elever, der kun har læsevanskeligheder, fastholdes i højere grad i almenskolen med digitale hjælpemidler m.v.

- **Der er brug for mere viden på skolerne**
  Medarbejdere på almenområdet mangler kompetencer om læse- og skrivevanskeligheder. Det gælder især i støtten til BUF-Flex elever. Kompetencecentret på Blågårds Skole har for lille kapacitet.

- **Manglende rød tråd og retning**
  Ledere, lærere og forældre peger på, at skolerne mangler en fælles retning og rød tråd for kommunens ønsker og retningslinjer for området.

- **Dialogen med andre kommuner viser et fokus på indsatser i og omkring almenmiljøet**
  Et par af kommunerne har læseklasser. Derudover beror håndteringen af elever med læse- og skrivevanskeligheder i almenundervisningen på indsatser som turboforløb, kompetenceløft af medarbejdere, tidlig indsats og digitale hjælpemidler

Nyt støttesystem til elever med læse- og skrivevanskeligheder samt ordblindhed

Bærende principper for et nyt støttesystem:

- **Nærhed** – støtte, kompetencer og support skal være så tæt på elever, forældre og skoler som muligt
- **Almen** – elever, der kan profitere af almenmiljøets fællesskab, skal blive der
- **Kompetencer** - alle der underviser elever med læse-skrivevanskeligheder eller ordblindhed skal have viden og kompetencer om dette
- **Faglig og social trivsel** - elever med læse-skrivevanskeligheder eller ordblindhed skal mødes der hvor de er, så deres faglige udvikling og tilhørsforhold til fællesskabet fastholdes

Læseklasserne udfases. Alle nuværende elever kan blive gående i deres klasser.

Kompetencecentret på Blågård Skole erstattes af øget support i alle områder.

Alle frigjorte midler anvendes til at styrke indsatsen i læse og skriveområdet

Læse- og skriveområdet styrkes gennem:

- Lokale indsatser på skolerne
- Kompetenceopbygning
- Styrket områdesupport
- Tværgående indsatser, der skal skabe gennemsigtighed og give klar information til skoler, elever og forældre